

## Klubové výlety jsou fajn

strana 19



# Soutěžte s námi o vstupenky na Noc na Karlštejně!



**Moravské divadlo**  
O l o m o u c

Ve spolupráci s Moravským divadlem Olomouc přinášíme čtenářům Olomouckého seniora soutěž o dvě vstupenky na divadelní verzi slavného filmového muzikálu Noc na Karlštejně. Představení proběhne v úterý 23. ledna 2024 od 19.00 hod. v divadle na Horním náměstí v Olomouci.

Dvě vstupenky na představení může zdarma získat vylosovaný výherce – znalec tohoto muzikálu, který správně odpoví na soutěžní otázku:

**Muzikál Noc na Karlštejně vznikl na námět původní divadelní hry, kterou roku 1884 napsal známý český básník. Jak se její autor jmenoval?**

Své odpovědi s vaším telefonickým kontaktem pošlete do 10. ledna 2024 včetně na e-mail: [mmol.osv@olomouc.eu](mailto:mmol.osv@olomouc.eu). S vylosovaným výhercem následně hned domluvíme předání vstupenek.





**5** Rodiny i senioři se chtějí aktivně bavit ..... 4

V Pavelčákově ulici vznikl Senior Point ..... 4

Okružní ulici na Tabuláku ozdobí nová lipová alej. .... 5

**10** Jací jsou lidé v čele klubů seniorů? ..... 6

Klub pro seniory v Lošově slaví 20 let ..... 8

Krajská rada seniorů chystá nové akce. .... 9

**11** Olomoučtí cyklisté v Hradci Králové. .... 9

Kluby seniorů lákají nové členy ..... 10

Bohatý program na příští rok. .... 11

Vzpomínkový turnaj v rapid šachu ..... 11

Rozhovor: MUDr. Jiří Podivínský ..... 12–13

Nabídka Knihovny města Olomouce. .... 14

**15** Tip na výlet ..... 15

Vánoce před sto lety ..... 16–17

Zemřela historička profesorka Libuše Hrabová. .... 18

Fotostrana. .... 19



Milí čtenáři, nedávno jsem vás na tomto místě zdravila při příležitosti vydání podzimního čísla Olomouckého seniora a najednou tu máme advent. A ten nám znovu připomíná pozitiva přátelství. Během adventu se často setkáváme s přáteli a při shánění dáreků zase intenzivně myslíme na své nejbližší.

Výhody přátelství jsou velkým motivem tohoto čísla. Představujeme opět naše kluby seniorů. Ty jsou skutečným fenoménem Olomouce, protože snad žádné jiné město nemá tak hustou síť těchto sdružení. Jejich členy k členství nenutí nic jiného než právě touha po blízkosti a sdílení zážitků, pocitů, nápadů či vzpomínek. Vysvětlujeme, jak snadné je zapojit se do jejich činnosti.

Zmínila jsem shánění dáreků. Pokud chcete inspiraci, podívejte se do článku o Vánocích před sto lety. Už tehdy se specializovaná hračkářství předháněla v širší sortimentu. Ale už tehdy si v novinách kladli otázku, zda nejsou technicky dokonalé hračky zbytečným zásahem dospělých do světa dětské fantazie. Něco na tom je.

Přeji příjemné čtení, krásné vánoční svátky a hodně štěstí a zdraví do nového roku.

**Kateřina Dobrozemská,**  
náměstkyně primátora

## Rodiny i senioři se chtějí aktivně bavit. Máme na to čísla!

Město Olomouc opět uspělo v celostátní soutěži Obec přátelská rodině a seniorům. Příležitost oslavit to na některé z cyklu akcí připravených městem od září do poloviny prosince využily přes dvě tisícovky Olomoučanů z řad rodin s dětmi i seniorů. Protože s výhrou byla spojena i finanční dotace Ministerstva práce a sociálních věcí, mohlo jim město spolu s partnery nabídnout všechny aktivity zdarma.

Pod hlavičkou Obce přátelské rodině a seniorům se povedlo v září uskutečnit 15 akcí včetně dvou celodenních autobusových zájezdů pro (pra)rodiče s dětmi, velké mezigenerační akce na olomouckých Poděbradech a dne pro rodiny na Sluňákově. Celkem v září dorazilo 884 spokojených účastníků. V říjnu pak proběhlo celkem 23 akcí za účasti asi pětistovky občanů. Akce už byly

komornější, a proto je počet návštěvníků nižší než v září, kdy bylo akcí méně. Za listopad a první prosincový týden přišla další pětistovka zájemců na 26 akcí a tím se cyklus uzavřel.

Záměrem cyklu akcí bylo nabídnout paletu programu umožňujících rodinám s dětmi a seniorům, někdy každé skupině zvlášť, jindy dohromady, aktivně a smysluplně strávit volný čas – pohybem, tvořením, na výletech nebo na setkávání a besedách. „Je znát, že olomoucké rodiny s dětmi a seniory baví především cvičení rodičů s nejmladšími dětmi, jóga pro seniory, jakékoliv výtvarné nebo rukodělné tvoření. Táhnou i lekce line dance pro seniory i veřejnost a cestopisné přednášky. Obrovský zájem byl o tři vánoční dílničky, kde se vyráběly vánoční ozdoby a věnce, a o relaxační odpoledne pro dámy

a pány každého věku,“ zhodnotil vedoucí odboru sociálních věcí Michal Majer. „Znamením trefy do poptávky veřejnosti bylo i to, že zájem byl takový, že jsme z důvodu omezené kapacity některých akcí nemohli uspokojit každého zájemce,“ dodal.

„Chci poděkovat všem organizátorům, kteří s projektem pomohli, a také všem aktivním účastníkům. Zájem olomoucké veřejnosti o akce podpořené z dotace Obec přátelská rodině a seniorům nás samozřejmě velice těší, a proto by nás mrzelo, kdyby s poslední aktivitou cyklu všechna energie účastníků uhasla. Už nyní se tedy zamýšlíme, jak podpořit dostupnost aktivit pro rodiny a seniory, jakmile už nebudou kryty z dotace. Věřím, že najdeme všestranně výhodné řešení,“ uzavřela náměstkyně primátora Kateřina Dobrozemská. (hp)

## V Pavelčákově ulici vznikl Senior Point. První v Olomouckém kraji


Nové kontaktní místo pro seniory, tzv. Senior Point, vzniklo v prostorách Klubu pro seniory v Pavelčákově ulici. Bude sloužit jako informační místo a poradna v široké škále témat, k dispozici bude i bezplatný přístup k internetu.

„Část prostor, kde nyní v Pavelčákově ulici působí Klub pro seniory, jsme využili a vybavili jako

kontaktní místo. To bude v provozu třikrát týdně, pondělí, středa, pátek vždy od 8 do 15 hodin. Přítomný pracovník magistrátu zájemcům podá aktuální informace z oblasti sociální a zdravotní politiky státu, z oblasti bezpečnosti a prevence nebo je provede nabídkou volnočasových aktivit. K dispozici bude také spotřebitelská poradna a bezplatný

přístup k internetu,“ přiblížila náměstkyně primátora Kateřina Dobrozemská.

Na zřízení Senior Pointu získalo město neinvestiční dotaci od Ministerstva práce a sociálních věcí v rámci úspěchu v projektu „Obec přátelská rodině a seniorům“. Olomouc je prvním městem v kraji se Senior Pointem. (jd)



**Senior Point Olomouc**

Pavelčáková 21, Olomouc  
Na konci dvorního traktu vpravo,  
po průchodu vstupním průjezdem.  
Tel.: 604 979 084  
olomouc@seniorpointy.cz  
www.seniorpointy.cz

## Okružní ulici na Tabuláku ozdobí nová lipová alej

Dvouřadé lipové stromořadí začalo růst v Okružní ulici na Tabulovém Vrchu. Od začátku listopadu jej tam vysazovali zahradníci podle tři roky staré studie.

Čtyřicet lip velkolistých s užší korunou vytváří v této lokalitě chybějící doprovodné stromořadí frekventované silnice. „Vzhledem k tomu, že jsme měli k dispozici širší zelený pás, bylo možné stromořadí vysadit jako dvouřadé. S doplněním stromořadí počítal platný územní plán i územní studie, která řeší následný rozvoj zástavby. Tento městský pozemek však byl vyhrazen pro umístění vzrostlých stromů,“ upřesnil náměstek primátora Otakar Štěpán Bačák.

Výsadbu provedla odborná zahradnická firma, která zajistí i nezbytnou povýsadbovou péči. Podkladem byla studie zahradní architektky Hany Tomašíkové pořízená a projednaná v roce 2020, ale před výsadbou bylo nutné zajistit vyčištění pozemku od pozůstatků zahrádek.



„Každá výsadba vzrostlých stromů přispívá ke zlepšení životního prostředí v kompaktně zastavěném městě a poskytuje řadu benefitů, které zmírňují negativní účinky probíhající změny klimatu,“ potvrdila za odbor zeleně Helena Přibyllová. Obnova stromořadí podél

městských tříd je jedním z požadavků vedení města. V Okružní ulici se jedná o první etapu výsadeb provedenou odborem městské zeleně a odpadového hospodářství magistrátu. V příštím roce na podzim naváže s pokračováním výsadeb Univerzita Palackého. (pk)

## Přichází Hanácký pitaval! Na trhu je pokračování bestselleru historika Jiřího Fialy

Volné pokračování mimořádně úspěšné knihy Olomoucký pitaval je tady! Historik Jiří Fiala, tentokrát i s dalšími spoluautory, připravil třicet kapitol o skutečných kriminálních případech, které se v Olomouci a na Hané odehrávaly od 11. do 21. století.

Knihy přináší mrazivé i poučné příběhy z dějin zločinu a trestu, které čtenáře zavedou do kruté středověké Olomouce, do normalizační vesnice na Hané i do takřka současných kriminálních událostí z Litovle, Přerova, Prostějova a dalších měst, kde museli závažné případy s vynaložením veškerého důvtipu řešit ti nejlepší kriminalisté. V knize čtenář



najde také popis vzniku a fungování uničovské šatlavy nebo šternberského popraviště.

Po Olomouckém pitavalu, který pro ohromný zájem musel vycházet v dotisku, je zde další kniha z dějin našeho regionu, která si nezadá s nejlepšími detektivkami, s tím rozdílem, že popisuje výhradně skutečné zločiny. Knihu Hanácký pitaval Jiřího Fialy a kolektivu (Jiří Lapáček, Lubomír Novotný, Kamila Holásková a Michal Folt) připravila k vydání společnost Memoria Porta a lze ji zakoupit v knihkupectví Tycho či v Informačním centru Olomouc v podloubí radnice. (mf)

• ANKETA • ANKETA • ANKETA • ANKETA •

## Jací jsou lidé v čele klubů seniorů?

Co je baví, jak prožívají všední dny, co by chtěli v Olomouci nebo ve svém okolí vylepšit? Kdo je ve volném čase raději na vlastní zahrádce a kdo spíš chodí po horách nebo navštěvuje kavárny a cukrárny?

Olomoucký senior přináší druhý díl nové anketní rubriky, jejímž prostřednictvím chce stručně, ale zajímavě představovat lidi, kteří stojí za fungováním městských klubů pro seniory. Smyslem této ankety je nejen představení zástupců olomouckých klubů, ale i možnost poukázat na to, co by podle nich Olomouc potřebovala.

- 1. Vzpomínáte si, jaké vánoční dárky vás těšily v dětství? A jaké dárky nebo co vás dokáže potěšit teď?**
- 2. Jak se vám žije v Olomouci? Co byste pochválil/a, a co by naopak mohlo být lepší?**
- 3. Jak se vám pracuje ve vašem klubu seniorů? Co plánujete na nejbližší dobu?**

**Jiří Hudeček,  
KS Tererovo náměstí**



**1.** Patřím dodnes k těm velkým klubům, kteří musejí stále něco montovat, takže si přesně vzpomínám na nejmilejší hračku v dětství: byla to stavebnice Merkur, která se rozbalovala pod stromečkem stejně nadšeně jako dnes Lego. A pro znalce, mám doma stále pětku, šestku i třípatrovou sedmičku! A dnes? Už hodně dlouho mne na Vánoce nejvíce potěší, když vidím radost z dáreků, které jsem svým milým coby Ježíšek nadělil já.

**2.** Když žijete v rodném městě skoro celý život, musíte ho milovat, nebo jste se měli už dávno odstěhovat. Jestli platí to první a vidíte všude kolem

sebe změny k lepšímu, mluví to za vše. Nikdy není nic dokonalé a může se zlepšovat, ale pro mne je daleko více věcí jen na pochvalu.

**3.** V seniorském klubu se nepracuje, tam se chodí za příjemným prostředím, pobavením a setkáváním se stejně stářím postiženými lidmi. To platí pro členy i pro vedoucího. Takže to vše plánujeme i na další dny a věříme, že vydržíme co nejdéle.

**Věra Chromková, KS Droždín**



**1.** Když jsem byla dítě, nesměla na Vánoce chybět pohádková knížka. A pamatuji si, že velkou radost jsem měla, když jsem pod stromečkem objevila nábytek pro panenku, a dalším,

### KLUBY PRO SENIORY V OLOMOUCI

#### DROŽDÍN

Gagarinova 17  
Po 16:00–17:00 (cvičení)  
Út 15:00–18:00

#### FISCHEROVA

Fischerova 6  
St 14:00–17:00

#### HOLICE

Náves Svobody (MŠ)  
Po 14:00–17:00  
Čt 14:00–17:00

#### CHOMOUTOV

Horecká 2 (HZS)  
Út 14:00–17:00  
(každý druhý týden)

#### I. P. PAVLOVA – šachisté

I. P. Pavlova 69 (Jalta)  
Čt 14:00–17:00

#### I. P. PAVLOVA

I. P. Pavlova 69 (Jalta)  
Po 14:00–17:00

#### JIRÁSKOVA

Jiráskova 9  
Út 14:00–17:00  
Pá 14:00–17:00

#### JUNGMANNOVA

Jungmannova 25  
Po 1x měsíčně

#### KARAFIÁTOVÁ

Karafiátová 6  
Po 14:00–17:00  
Čt 14:00–17:00

#### LAZCE

Demlova 18  
Út 14:00–17:00  
(dílny, kartáři)  
St 15:00–17:00

#### LOŠOV

Svolinského 15  
St 14:00–17:00

#### NEDVĚZÍ

Jilemnického 29  
Čt 14:00–17:00

**PAVELČÁKOVÁ**

Pavelčáková 21  
Po 13:30–17:00  
Út 13:30–17:00  
St 13:30–17:00

**PEŠKOVA**

Peškova 1  
Út 14:00–17:00

**POLSKÁ**

Polská 57  
Čt 14:00–17:00

**PŘICHYSTALOVA**

Přichystalova 70  
St 14:00–17:00

**RADÍKOV**

Náprstkova 1  
St 14:00–17:00

**ŘEPČÍN**

Svatoplukova 11  
Čt 14:00–17:00

**SLAVONÍN**

Kyselovská 74  
Út 14:00–17:00

**SLUNEČNICE**

Polská 57  
Po 14:00–16:00

**SV. KOPEČEK**

nám. Sadové 26  
St 14:00–17:00

**TEREROVO NÁMĚSTÍ**

Tererovo nám. 2  
Út 14:00–17:00

**TOPOLANY**

Nedbalova 8  
Út 15:00–17:00

**TÝNEČEK**

Blodkovo nám. 15  
Po 17:00–18:30 (sport)  
St 14:00–17:00  
Čt 15:00–17:00 (muzika)

**U HRADEB**

U Hradeb 2  
Po odpoledne (šachisté)  
Út 14:00–17:00

**• ANKETA • ANKETA • ANKETA • ANKETA •**

pro mě velkým překvapením byly krasobruslařské bílé boty, které mi udělaly velkou radost. Dnes jsou pro mě Vánoce časem stráveným v rodinném kruhu, který se rok od roku malinko rozšiřuje. Mám radost z každého dárečku od dětí a vnoučat.

**2.** V Olomouci se mi líbí, je zde hodně historických památek a míst, kam se člověk rád vrací. Procházky po parcích nebo stojí za to vyšlápnout ke kostelu na Svatém Kopečku, odkud je nádherný výhled na Olomouc. Město pořádá dostatek akcí jak vzdělávacích, tak kulturních a další různé aktivity, a to i pro seniory.

**3.** Jsem vedoucí klubu seniorů v městské části Droždín již několik let. V klubu pracuji ráda, pořádáme zájezdy, výlety, besedy, tréninky paměti, pravidelné zdravotní cvičení. Na předvánoční čas připravujeme vánoční besídku, budeme při rozsvícení vánočního stromu v Droždíně a chystáme i společnou vycházku vánoční Olomoucí.

**Zdeněk Kalvoda, KS Polská**

**1.** Už od dětství, jen co jsem se naučil číst, mi dělaly radost knížky. Ale jak se s věkem zhoršuje zrak a musím pořád hledat brýle, už toho moc nepřičtu. Teď nás moc potěší, když dostaneme třeba poukaz na pěkný pobyt, zejména do termálů.

**2.** V Olomouci žiji od roku 1956 a neměnil bych. Vidím denně, že vedení města dělá pro své občany hodně věcí. Chválím zejména zlepšující se stav městských parků. Co mi naopak

chybí, a je to i názor více seniorů, že když si chceme zatančit se svými vrstevníky, musíme do Přerova nebo Prostějova. V Olomouci se nenašel zatím nikdo, kdo by tuto aktivitu provozoval. Apeluji tedy na radnici: Tady máte ještě velký dluh a prostor něco zrealizovat.

**3.** S nadsázkou vždycky říkám, že je to někdy jak v mateřské školce, ale zatím to s výborem, který mám k ruce, zvládáme. V prosinci tradičně přivítáme v klubu Mikuláše s doprovodem a bude i živá hudba. A v příštím roce opět vycházky, kultura i výlety.

**Františka Prášilová, KS Radíkov**

**1.** Moc si vzpomínám na krásnou velkou panenku, která mi dlouho dělala radost. A jako mladá slečna jsem byla obdarována švýcarskými dámskými hodinkami, které jsou doposud funkční. Letos jsem dokonce navštívila i zemi jejich původu. Teď se nejvíce těším z průběhu rodinných Vánoc a krásných vánočních akcí. Tradice jsou tradice.

**2.** Město Olomouc mám ráda – hlavně historickou část, kde na mě stále působí genius loci. Jen bych změnila veřejnou dopravu, naše linka MHD číslo 11 je hlavně v létě moc přetížená.

**3.** Náš radíkovský klub vedu již od roku 2007 a zatím se daří. V nejbližší době si vychutnáme krásnou vánoční atmosféru naší Olomouce, není třeba jezdit jinam.

**Hynek Pečinka**

# Klub pro seniory v Lošově slaví 20 let

V roce 2003, kdy byl do Lošova zaveden plyn a na konci roku slavnostně zahájeno i vytápění domovů, se tímto prohrála i bývalá škola a školka. V těchto prostorách vznikl náš klub pro seniory. Ustanoven byl 16. listopadu 2003 na shromáždění občanů a navržen malý výbor vedení. První schůzka klubu pro seniory byla 14. ledna 2004. Vedoucí klubu byla zvolena paní Ludmila Stolářová, zástupkyní paní Věra Kovaříková. Pokladní se stala paní Anežka Snášelová a dva členové paní Věra Lindnerová a pan Ladislav Vinohradník.

Scházeli jsme se vždy ve středu ve 14 hodin a vždy jsme se těšili. Tehdy se nás scházelo okolo 55 osob. Přinášeli jsme židle ze sousední místnosti. (Kde jsou ty časy?!) Na schůzkách se vzpomínalo na různé zážitky osobní i společenské. Vedle sebe seděli ti starší spolu s mladšími a navzájem se poznávali. Prohlíželi jsme si třeba fotky ze svateb, z mládí, z výletů, z vojny, fotky dětí a vnoučat... Za těch 20 let, co máme klub, jsme procestovali mnoho krásných míst hlavně na Moravě. V každém roce to byly většinou dva zájezdy, na které přispěl magistrát. Navštívili jsme třeba hrad Bouzov, Litovel i s pivovarem, Vizovice, Buchlovice, Lysice, Jánský Vrch, Bruntál... Nemohu vyjmenovat všechna místa, kde bylo a je krásně. Navštěvujeme Moravské divadlo, kina, muzea, kostely, koupaliště, sportovní areály, parky, lázně, hrady a zámky, zoo, arboreta, galerie apod.

## Klub přichází do let

V průběhu let se i u nás projevuje to, co ve všech klubech. Klub, jak se říká, přichází do let. Nemládeme. Mění se nám vedení: v roce 2011 vystřídala vedoucí paní Ludmilu Stolářovou její zástupkyně paní Věra Kovaříková, potom v roce 2019 nastoupila nynější vedoucí paní Ludmila Čajková, kterou hned čekaly velmi perné časy – překvapil nás covid 19. Pana Vinohradníka v průběhu let zastoupil pan Antonín Kopečný. Vedl naši kroniku.



Bohužel s covidem toho zanechal. Paní Věru Lindnerovou nemoc donutila přestat pracovat pro klub. Naštěstí nám začaly pomáhat paní Růžena Výkrutíková a paní Marie Jurová. Tu nám ale covid vzal napořád, stejně jako více členů klubu. Na všechny, kteří již nejsou mezi námi, každý rok vzpomene.

## Slavily se i sté narozeniny

Jen pokladní je pořád stejná – já, Anežka Snášelová. Protože jsem vlastně pamětník, mohu vzpomínat na všechny chvíle prožité s přáteli v klubu. A věřte nebo ne, většinou jsou pěkné.

V klubu si máme pořád co říct, něco vytvořit, potěšit se, poblahopřát, zkrátka mít radost třeba jen z toho, že se vidíme. Pořádáme stále různá posezení, třeba na oslavu výročí narozenin (byla i oslava 100. výročí), připomínáme si, jak se vyhnout nástrahám nového, moderního života, nezapomínáme ani na bezpečnost v silničním provozu a doma. Zajímáme se aktivně o zdraví, chodíme pro radost po okolí naší obce, zveme různé osobnosti ze všech oblastí, které nás mohou poučit či nám zpříjemnit chvílky. Život totiž není peříčko, ale s pomocí přátel vždy stojí za to zatnout pěsti a jít dál.

**Anežka Snášelová, KS Lošov**



## Krajská rada seniorů chystá nové akce

O zlepšování života nejstarších občanů a prosazování jejich zájmů se v Olomouckém kraji dlouhodobě snaží krajská rada seniorů, součást Rady seniorů ČR. Spolupracuje přitom s hejtmánstvem a olomouckým magistrátem. Čemu se krajská rada (KRS) věnovala v posledním půlroce?

Mezi významné projekty patří od roku 2016 soutěž Babička roku. V říjnu hostila Olomouc pátý ročník celorepublikového finále této soutěže za účasti finalistek ze všech 13 krajů a Prahy a zahraniční delegace z Polska a Slovenska. Finalistky předvedly krásné výkony, tančily, zpívaly, prezentovaly záliby a koníčky. Vrcholem soutěže právě vnitřní krásy „podzimu života“ byla promenáda ve společenském oděvu. Zlato letos získal Ústecký kraj, stříbro Královéhradecký a bronz Středočeský kraj. Vítězka krajského kola Jana Špičková ze Slatinic-Lip získala titul „Babička sympatie“. Gratulujeme! V říjnu KRS vyslala šestičlenné sportovní družstvo, které výborně reprezentovalo náš kraj na seniorské olympiádě v polském Opolí, odkud



přivezlo zlato. Přínosnou spoluprací má KRS s mnoha obcemi a seniorskými kluby a spolky v celém kraji, je v kontaktu s místními komunitními a sociálními pracovníky. Seniorům tak může poskytovat kvalitní servis – bezplatnou právní poradnu, bezplatné vzdělávací přednášky a workshopy apod.

A na čem nyní pracuje KRS opravdu intenzivně, jsou výlety a poznávací zájezdy na příští rok. V březnu pořádá

oblíbený rekondiční pobyt v Sezimově Ústí, v červnu proběhne tradiční krajská táborová škola v Čekyni u Přerova, v srpnu týden v rumunské Transylvánii po stopách hraběte Drákuly a v září opět týden ve Vysokých Tatrách. Více o aktivitách a nabídkách KRS najdete na [www.krsol.cz](http://www.krsol.cz), můžete i zavolat na tel. 725 074 921.

**Milena Hesová**  
předsedkyně Krajské rady seniorů  
Olomouckého kraje

## Olomoučtí cyklisté v Hradci Králové

Šest cyklistů ze dvou olomouckých seniorských klubů přijelo 5. října do spřáteleného Hradce Králové. Zúčastnili se Seniorské cyklistické stezky pořádané spolkem Senioři Hradec Králové a místními sokoly. Nebyl to závod, spíše projížďka – každý jel podle svých sil a kondice. Zdolat trasu hradeckými lesy dlouhou 11 kilometrů nečinilo Olomoučákům žádné potíže. Tři z nich si dokonce „vyšlapali“

medaile. Vtipné diplomy na památku obdrželi pak všichni účastníci, kterých bylo dohromady třicet. A protože uvedených 11 kilometrů našim hostům z Hané nestačilo, projeli jsme se s nimi ještě lesem, aby viděli oboru s divočáky, Pohádkovou stezku a rybník Výskyt. Zdravíme všechny olomoucké cyklisty a věříme, že jich k nám za rok zase několik přijede.

**Marcel Kraus, Senioři Hradec Králové, z. s.**



### Z OLOMOUCE PŘIJELI:

- Jiří Jordán, vedoucí KS Týneček (2. místo v kategorii Muži 80+)
- Josef Novák, KS Týneček
- Jiří Buček, KS Týneček
- Ladislav Kráčmar, KS Týneček
- Anna Kráčmarová, KS Týneček (3. místo v kategorii Ženy 60+)
- Věra Mádrová, KS Lazce (2. místo v kategorii Ženy 60+)

## Kluby seniorů lákají nové členy

Jedním z dlouhodobě nejúspěšnějších projektů odboru sociálních věcí olomouckého magistrátu jsou kluby pro seniory, které lidem pomáhají zůstat společensky aktivní i v pokročilém věku. Na území města momentálně funguje 25 klubů pro seniory, což z Olomouce dělá v rámci tuzemských měst velmoc. Kluby zde sdružují celkem 1 200 aktivních členů. A hlásit se mohou další.

„Všichni zájemci mají dveře otevřené. Hlavním cílem klubové činnosti je umožnit seniorům i po skončení pracovní kariéry plnohodnotnou účast na společenském životě, zajistit jim důstojné a nezávislé stáří, a pokud to budou potřebovat, tak i podporu a ochranu,“ vysvětlila náměstkyně primátora Kateřina Dobrozemská, do jejíž gesce spadá sociální oblast.

### Adventní setkání

„Na začátku prosince proběhne velká akce pro starší Olomoučany a jejich vnoučata. Odbor sociálních věcí

ve spolupráci s dobrovolníky z Univerzity Palackého připravili adventní setkání seniorů, na které jsou zváni nejen členové klubů, ale i všichni ostatní senioři z Olomouce i jejího okolí. Chceme jim zábavnou formou ukázat, o čem jsou naše kluby pro seniory a co od nich mohou očekávat. Pokud se jim to zalíbí, rádi je přijmeme za členy,“ uvedl vedoucí odboru sociálních věcí olomouckého magistrátu Michal Majer. Adventní setkání seniorů proběhne 6. prosince v bočních prostorách pavilonu A na Výstavišti Flora Olomouc mezi 10. a 15. hodinou.

### Nejstarší klub je z roku 1960

„První klub byl založen v Jiráskově ulici už v roce 1960. Nejnovější místo pro setkávání Olomoučanů staršího věku pak vzniklo v Týnečku, kde funguje od roku 2020,“ doplnil primátor Miroslav Žbánek. Každý klub je jiný, ale všechny fungují na podobném principu. Ve všech případech nabízejí

společenské a kulturní vyžití pro své členy, kterými jsou zejména Olomoučané pokročilého věku nebo se zdravotním handicapem. Členství je bezplatné.

Kluby pořádají návštěvy divadelních představení, kina, koncertů a výstav, poznávací zájezdy nebo besedy. Nechybí společné cvičení, turnaje i narozeninové oslavy, odbor sociálních věcí organizuje autobusové poznávací zájezdy. Kluby mají různá zaměření. „Například v klubu v ulici I. P. Pavlova jsou hodně populární šachy. Dokonce v nich pořádají i turnaje. Členové klubů z Radíkova a Polské ulice zase navštěvují historické památky s průvodci z řad seniorů. Na druhé zmíněné adrese působí i klub Slunečnice, který aktivně propaguje preventivní onkologické programy a jeho členové se v rámci Českého dne proti rakovině zapojují do sbírky, kdy rozdávají symbolické žluté kvítky měsíčku lékařského,“ vyjmenovala některá ze specifik náměstkyně Dobrozemská. (vv)



## Bohatý program pro nejstarší chystá Olomouc i na příští rok

V polovině prosince sice skončí každotýdenní koktejl aktivních setkání pod hlavičkou „Obec přátelská pro rodinu a seniory“, nicméně město Olomouc na tento titul nehodlá rezignovat ani v příštím roce, a aniž by se účastnilo stejnojmenné celostátní soutěže, chce jeho obsah nadále naplňovat. Využije přitom silný potenciál více než dvacítky seniorských klubů, které fungují pod záštitou města a s pomocí magistrátu samy realizují program pro své členy.

Společné tematické akce připravené přímo magistrátem a spolupracujícími organizacemi pak propojí seniory napříč kluby a další neorganizovanou seniorskou veřejnost. Každé čtvrtletí bude charakterizováno velkou akcí,

jako například taneční veselice nebo turnaj v bowlingu, město podpoří pokračování spolupráce našich a královéhradeckých seniorů v podobě dalšího ročníku turistického cyklu Sejdeme se u Svitav a společných sportovních turnajů. Olomoučtí senioři se mohou těšit na tradiční autobusové poznávací zájezdy. Ve spolupráci s Univerzitou Palackého, studentskými organizacemi a dobrovolníky nabídne město i vzdělávací či výtvarné aktivity. Podporovat bude tradičně také účast členů seniorských klubů na divadelních představeních a další kultuře a všim zmíněným se snažit přispět nejstarším občanům Olomouce k lepší kvalitě jejich života.

**Jaromír Odstrčil**

### Ochutnávka akcí pro seniory

- Sejdeme se u Svitav – 3. ročník
- Cestovatelské přednášky
- Školení ovládání MS Office
- Velikonoční výtvarné dílničky
- Turnaje v bowlingu
- Šachové turnaje
- Hospodský kvíz
- Taneční veselice pro seniory
- Olomoucké koule (pétanque)
- Cyklistický výlet
- Jednodenní výlety pro kluby
- Cvičení paměti
- Mezinárodní den seniorů
- Mikulášské a vánoční besídky

## Vzpomínkový turnaj v rapid šachu olomouckých seniorů

Na své bývalé kamarády – šachisty, kteří zanechali v šachových turnajích a soutěžích výraznou hráčskou i kamarádskou stopu, zavzpomínali opakovaně olomoučtí senioři – šachisté vzpomínkovým šachovým turnajem v rapid šachu „Memoriálem Ing. Aloise Skopala a Jiřího Hrabala“. Celý turnaj probíhal dvoukolově v příjemném prostředí Klubu pro seniory I. P. Pavlova v objektu Jalty ve dnech 26. října a 2. listopadu. Hrál se systémem každý s každým s hracím tempem 2×15 minut na partii. Nejvíce bodů získal Pavel Kodým, významným účastníkem turnaje byl také Josef Oral, oba zkušení a dlouholetí šachisté, členové oddílu Sigmia Olomouc.

Šachy se v klubu seniorů v Jaltě hraje pravidelně, a to každý čtvrtek od 14 hodin. Zveme mezi nás jak muže, tak i ženy, aby přišli rozšířit naše řady.

**Rudolf Novák**



# Pamatováček versus Alzheimer: zakladatel o dvaceti letech sdružení

Příští rok v červnu to bude dvacet let od okamžiku, kdy bylo oficiálně založeno Občanské sdružení Pamatováček, ve skutečnosti ale pomáhá lidem právě už od roku 2003. Jeho základní ideou bylo pomáhat lidem postiženým Alzheimerovou chorobou a jejich rodinám zvládat péči o své nemocné příbuzné v domácím prostředí a snížit a oddálit nutnost institucionální péče na nejnižší možnou míru. Jde o závažné téma – jen v Olomouci je více než tisíc osob s Alzheimerovou chorobou a počty dále rostou.

Jedním ze zakladatelů a současně stále aktivních členů OS Pamatováček je MUDr. Jiří Podivínský, který nám při příležitosti blížícího se výročí ochotně poskytl rozhovor.

**Pane doktore, co vás před více než dvaceti lety vedlo k myšlence vytvořit nové sdružení na pomoc lidem s Alzheimerovou chorobou? Samotná léčba v nemocnicích nestačila?**

Byla to jiná doba. Pracoval jsem v neurologicko-geriatrickém zařízení. Měl jsem přehled o stavu zdravotní a sociální péče o seniory, a to nejen v Olomouci. Geriatrie si hledala cestu k uznání jako samostatného lékařského oboru, sociální péče měla také jinou pozici, jako by se zdravotnictvím vlastně ani neměla moc co do činění. Tyto poměry musely téměř zákonitě vést ke snaze o nápravu. V našem případě jsme s kolegy zdravotníky iniciovali setkání s pracovníky poskytujícími sociální služby a pustili se do plánů, na jejichž základě by bylo možno realizovat projekt. Zásadní myšlenka byla uskutečnit poskytování zdravotní a sociální péče pod jednou střechou.

**Jak tuto vaši snahu vnímali ti, které jste potřebovali získat na svou stranu?**

Se vzácným porozuměním jsme se setkali u zdravotního rady Okresního úřadu Olomouc, administrativní pracovnice téhož úřadu, přednosty neurologického oddělení a primáře psychiatrického oddělení vojenské nemocnice. Výběrové řízení v roce

2003 tedy dopadlo k naší velké radosti, jak jsme si přáli. Byli jsme zprvu zařízením Odborného léčebného ústavu v Moravském Berouně.

**A jak jste se z Moravského Berouna dostali do Olomouce?**

Roku 2004 bylo založeno Občanské sdružení Pamatováček, které v roce 2014 změnilo právní formu na obecně prospěšnou společnost. Začátky znamenaly hledání vhodných prostor jak pro ambulantní práci lékařů, tak pro poradenskou činnost sociální. V roce 2009 jsme rozšířili nabídku služeb a přidali i vytožený denní stacionář v Karafiátové ulici v Olomouci. Zde musím připomenout i porozumění, se kterým jsme se setkali na Magistrátu statutárního města Olomouce i u vedení fakultní nemocnice.

**Jaké je dnes postavení Pamatováčku?**

Poskytujeme služby již od roku 2003, tedy máme za sebou 20 let činnosti. Odborné sociální poradenství a specializovaný denní stacionář jsou registrované sociální služby. Pamatováček je kontaktním místem České alzheimerovské společnosti a držitelem certifikátu Vážka.

**Můžete říct něco víc k tomuto certifikátu? Myslím, že laická veřejnost o něm mnoho neví.**



zdroj: PAMĚT NÁRODA

**MUDr. Jiří Podivínský (9. 5. 1938 v Olomouci) je erudovaný neurolog a geriatr, jeden ze zakladatelů Pamatováčku. Na Lékařské fakultě Univerzity Palackého v Olomouci promoval v roce 1971. V roce 1974 začal působit na Neurologické klinice v Olomouci, v letech 1988–2008 byl ředitelem Odborného léčebného ústavu v Moravském Berouně, kde spoluzaložil oddělení cévních mozkových příhod, jehož se následně stal primářem. V červnu 2004 založil Občanské sdružení Pamatováček.**

Certifikát, který jsme získali v roce 2011, byl výsledkem zevrubného prověření ze strany České alzheimerovské společnosti. Její auditoři hodnotili celou řadu oblastí a měřili podle přísných odborných kritérií. V našem případě se jednalo o první hodnocení ambulantního zařízení v České republice. Občanské sdružení Pamatováček získalo 87 procent ze 100 možných. Požadavky jsme tehdy splnili bez výhrad. Jsme tomu velmi rádi.



### ***Spolupracujete s dalšími zdravotnickými zařízeními?***

Ano. Naše prostory využívá v úterý odpoledne neurologická a psychiatrická ambulance, pracoviště Odborného léčebného ústavu Paseka, která poskytuje pomoc především osobám trpícím poruchami kognitivních funkcí. Podpora je tedy komplexní. Nejen, že provádíme testy paměti v rámci projektu „Dny paměti“ pro včasný záchyt poruch paměti, které běží od roku 2008, ČALS Praha. Na základě výsledků doporučujeme vyšetření lékařského tandemu neurologie-psychiatrie a dále nabízíme odborné poradenství a pobyt stacionáře. Spolupráce a návaznost zdravotní a sociální tak u nás funguje pod jednou střechou, což je velice úlevné pro zájemce o tyto služby.

***Chtěl byste něco vzkázat spolupracovníkům či vašim podporovatelům?***

Jistě, závěrem bych velmi rád poděkoval všem zainteresovaným, a to jak odborníkům a nadšencům, kteří byli u samého zrodu a podporovali projekt v počátcích, tak i lékařům, zdravotním sestřám, sociálním pracovníkům

i pečovatelům, kteří poskytovali služby, i těm, kteří pečují v dnešních dnech a věnují tak pozornost potřebným, lidem trpícím poruchou paměti a jejich rodinným příslušníkům. Všem patří dík. **Michal Fořta**

**Zakládající tým OS Pamatováček tvořili převážně lékaři, kteří se v rámci své specializace zabývají problematikou demence a pracují s pacienty postiženými Alzheimerovou chorobou ve své lékařské praxi. Jsou v přímém kontaktu nejen s nemocnými, ale i rodinnými příslušníky. Tito odborníci vychází z vědomí, že lékařská péče hrazená zdravotními pojišťovnami nestačí, a proto se rozhodli rozšířit spektrum pomoci o poradenskou a informační službu nejen pro pacienty, ale i ostatní občany města a kraje. Díky dlouholetému úsilí Jiřího Podivínského a jeho kolegů se podařilo za podpory statutárního města Olomouce, zástupců Fakultní nemocnice Olomouc, společnosti TIMKEN a dalších nadšenců z řad stávajícího týmu zaměstnanců OS Pamatováček zabezpečit prostory pro provoz denního stacionáře. Najdete jej v Karafiátové ulici č. 5, [www.pamatovacek.cz](http://www.pamatovacek.cz).**

# Nabídka Knihovny města Olomouce



**KNIHOVNA  
MĚSTA  
OLOMOUCE**

Projděte si s námi nabídku akcí, které v následujících týdnech pořádá pro veřejnost Knihovna města Olomouce. Jde nejen o knihy, ale i o výstavy, besedy, workshopy a další aktivity.

## JE PRO VÁS ČTENÍ PROBLÉM? VYUŽIJTE AUDIOKNIHY!

Knihovna nabízí v hudebním oddělení na náměstí Republiky asi 2 700 audioknih, tj. knih načtených nejlepšími českými herci nebo přímo autory. Mimo ně zde naleznete i 13 tisíc CD a 2,5 tisíce LP s klasikou i moderní hudbou. Výpůjčka je zdarma, stačí být pouze registrovaným čtenářem.

**9. 1. | 17:00** | nám. Republiky – **Na slovíčko s Moravskou filharmonii** – první beseda ze série setkání, kde se dozvíte zajímavosti ze zákulisí i života hudebníků.

**11. 1. | 17:00** | nám. Republiky – **Utajený bunkr v Přáslavicích u Olomouce** – Martin Bukovský představí bývalý vojenský objekt, který byl plně odtajněn teprve v roce 2016 a zpřístupněn v červnu 2022.

**16. 1. | 17:00** | pobočka Jungmannova – **Hvězdné nebe nade mnou** – s Josefem Masničákem o možnosti pozorování hvězdné oblohy i ve městech ovlivněných světelným smogem.

**16. 1. | 17:15** | pobočka Brněnská – **Zimní krajina** – lekce digitální kresby, během níž si krok za krokem vytvoříme obraz zimní krajiny. Vhodné i pro začátečníky. Nutnost vlastního zařízení (notebook, tablet či chytrý telefon).

**12. 2. až 17. 2.** | nám. Republiky – **Rande naslepo s knihou** – zkuste si vybrat knihu pouze podle indicií. Bude to láska na první pohled?

**20. 2. | 17:00** | nám. Republiky – **Istanbul a Balkán koloběžkou** – přijďte si

poslechnout povídání Petra Kubného o tom, co vše může člověk při putování na koloběžce zažít, koho může potkat, jací jsou kde lidé a co také může zjistit o sobě a svých limitech.

**12. 3. | 17:00** | nám. Republiky – **Život v ulicích** – jak vypadalo Česko na začátku covidové pandemie a jak se změnil život v ulicích? Vypráví a na unikátních snímcích představí Petr Cizner.

**14. 3. | 17:00** | nám. Republiky – **Je možné mít stále energii místo únavy a vyčerpání?** – Vendula Příkrylová prozradí tipy, jak čerpat a udržet si energii bez ohledu na věk po celý den.

**14. 3. | 17:00** | pobočka Jungmannova – **Cestování švýcarskými vlakly** – s nadšeným cestovatelem Petrem Kozlem zjistíme, jak se dopravovat po Švýcarsku.

## KREATIVNÍ DÍLNY PRO DOSPĚLÉ

rezervace osobně, na tel.: 585 545 123 nebo [dospеле@kmol.cz](mailto:dospеле@kmol.cz)

- **23. 1. | 16:00–18:00**  
nám. Republiky – **Tvoření z papíru**
- **13. 2. | 16:00–18:00**  
nám. Republiky – **Floristické tvoření z přírodních materiálů**
- **19. 3. | 16:00–18:00**  
nám. Republiky – **Výroba jarních věnců**

## HLÍDÁTE VNOUČATA?

- **22. 1., 19. 2. a 18. 3. | 15:00–18:00**  
nám. Republiky – **Deskovky** – přijďte si zahrát deskové hry s ostatními nadšenci, rezervace na [deskovky@kmol.cz](mailto:deskovky@kmol.cz)
- **16. 1. | 14:00–16:00**  
pobočka Neředín – **Bingo turnaj** – oblíbená soutěž (od 6 let)
- **1. 2. | 14:00–17:00**  
nám. Republiky – **Loutková dílna** – výroba loutek, zvířátek (od 5 let)
- **12. 2. | 13:00–17:30**  
pobočka Brněnská – **Svátek zamilovaných** – kreativní tvoření s tematikou lásky

- **13. 2. | 14:00–16:00**  
pobočka Neředín – **Valentýnské tvoření** – výtvarná dílnička (od 6 let)
- **13. 2. | 13:00–18:00**  
pobočka Holice – **Květinové dekorace ze starých knih** – dílnička pro děti
- **14. 3. | 13:00 – 18:00**  
pobočka Holice – **Odpoledne ilustrátorem** – dílna pro děti, během které vytvoří návrh obálky knihy

## BÝT V OBRAZE

Díky spolupráci s organizací SeniorOn se scházíme na nám. Republiky nad novými chytrými zařízeními a technologiemi. Vše si v klidu vysvětlíme a zkusíme.

- **9. 1. | 10:00** – Nakupování přes internet
- **6. 2. | 10:00** – Cestování s chytrým zařízením
- **5. 3. | 10:00** – Videorozhovory

## VÝSTAVY

- Budovu **na náměstí Republiky** od ledna do konce března oživí obrazy Jany Kučové z ateliéru Janoko interiér.
- **Pobočka Brněnská** zve na výstavu básní a obrazů Lenky Spáčilové.
- Na pobočce Jungmannova nenechte si ujít snímky amatérského fotografa Františka Unzeitiga.
- **Pobočka Holice** zve na výstavu amatérských fotografií s tematikou přírody.

**LITERÁRNÍ SOUTĚŽ PRVOTINY** – čekáme na dosud nezveřejněné práce na libovolné téma od autorů všech věkových kategorií.

- poezie: pět básní, případně výběr ze sbírky
- próza: 20 stran A4 textu, případně výběr z delšího textu

Práce zasílejte do 31. 8. 2024 na [prvotiny@kmol.cz](mailto:prvotiny@kmol.cz) nebo zanechte na kterékoli pobočce knihovny. Uveďte jméno, rok narození a kontakt.

## Tip na výlet: potkali se u Kolína

Taky jste měli rádi večerníček od Břetislava Pojara o dvou medvědech, kteří se potkali u Kolína? A taky jste se přistihli, že ačkoli jezdíte běžně přes toto město vlakem do Prahy a zpět, ještě jste nevystoupili a nevíte, jaké to tam je? Náš tip na výlet vám pomůže tento nedostatek napravit.

Ať už do Kolína přijedete v kterékoli roční době, čeká na vás řada krásných, dosud neobjevených míst. Celé Kolínsko a navazující Kutnohorsko se navíc pyšní velkým množstvím památek se strhujícími příběhy, vždyť královské město Kolín založil už někdy před rokem 1261 král Přemysl Otakar II. Hlavní dominantou a nejcennější architektonickou památkou města je nově opravené historické Bartolomějské návrší kolem gotického chrámu z časů svého zakladatele, který o století později dostavěl známý Petr Parléř. Z kostelní zvonice je možné spatřit celé

centrum města a navazující zelené parkány, které zvou k procházce a relaxaci u bylinkové zahrádky či v rozáriu. Hned vedle chrámu sv. Bartoloměje se nachází i barokní kostnice a v okolních kamenných domech jsou expozice místního muzea.

Pozornost můžete věnovat i malebnému historickému Karlovu náměstí s radnicí, neoklasicistní kašnou a barokním mariánským sloupem z roku 1682, zajímavá je i část dochovaných hradeb s gotickou věží Práchovnou a komplex bývalého zámku, později přestavěného na pivovar. Nesmíte minout zachovalou část židovského ghetta. To původně zabíralo téměř čtvrtinu plochy vlastního hrázděného města a přístup do něj oddělovaly zdi s průchody a uzavíratelnými branami či řetězy. Klenotem ghetta je raně barokní synagoga a na zdejším židovském hřbitově je pochován i syn pražského rabiho Löwa

známého z pověsti o Golemovi. Však se také Kolínu kdysi kvůli živoucí židovské komunitě přezdívalo Jeruzalém na Labi.

Z modernějších památek stojí za prohlídku rozhledna Vodárna jako doklad průmyslové architektury první poloviny 20. století. Nabízí vyhlídku z nejvyššího, 45. patra, bezbariérový ochoz, přístup přímo do prostoru bývalé vodní nádrže a tematicky zaměřené expozice. V úvodu jsme také zmínili známé animované medvědy. Jejich dřevěný pomník stojí v lesoparku Borky navazujícím na centrum Kolína. Byl zde odhalen roku 2010 z iniciativy Společenstva přátel Medvědů od Kolína. A pokud vás budou chtít místní natchytat a vymýšlet si jejich jména, vězte, že medvědi z večerníčku žádná skutečná jména nemají. I podle tvůrců jsou to jen Malý a Velký medvěd.

**Hynek Pečinka**  
s použitím [kudyznudy.cz](http://kudyznudy.cz)

### Užitečné stránky

Svůj výlet si můžete dopředu připravit a otvírací doby památek a muzeí si ověřit na [www.kolinzije.cz](http://www.kolinzije.cz). Mohou se totiž podle roční doby lišit.



# Vánoce 1923: dokonalé dárky,

**Sto let je dlouhá doba, během které se změnila lidská společnost bezpočet věcí. Nicméně adventní doba a příprava na Vánoce byla v Olomouci svým způsobem podobná i před sto lety. Nebyl sice internet, nebyla televize, ale příprava na vánoční nadílku a snaha obchodníků přesvědčit lidi, že právě u nich dostane rodič či prarodič ty nejlepší dárky pro děti, byla tehdy hodně podobná jako dnes.**

Tradice obdarovávání dárky k Vánocům je sice stará několik staletí, ale naplno se rozjela až během dvacátého století. Dříve bývalo běžné, že děti dostaly při Štědrém večeru červená jablíčka, ořechy a perníčky. Mládenci či mladé dámy se mohly těšit na náramky, dospělí si obvykle udělali radost lahví vína. Existovala tradice dávat dětem starším dvanácti let minci. Pokud ji hoch či dívka dokázali držet v dlani po celý svatý večer, měli prý mít zajištěnou bohatou budoucnost. K svátečnímu večeru patřila pohostinnost vůči všem, dokonce i hospodářská zvířata dostávala prý větší porce krmiva.

Taková sympaticky skromná varianta štědrých večerů platila ve většině rodin ještě téměř celé 19. století. Ve století 20. už ale snaha udělat radost nějakým hodnotnějším věcným darem nezadržitelně pronikala do všech vrstev společnosti. Snad to souviselo s urbanizací společnosti i se sociálními změnami pod vlivem první světové války, možná byly důvody jiné.

Každopádně ve 20. letech minulého století už při pohledu do libovolných olomouckých novin vidíme opakovaně spousty reklam na vánoční dary. Velké množství jich je určeno pro děti, ale stejně tak si mezi nimi určitě vyberou i dospělí. Pokud na to tedy mají.

Pro dětské publikum se nabízely panenky, kuchyňky, vojáčky, modely lokomotiv, knihy, ale třeba i sánky, rohačky a brusle. Některé z nabízených hraček byly už opravdu velkolepým výrobkem. Modely strojů, vláčky, fungující lokomotivy, parní válce nebo jiné stavební stroje byly v podstatě zmenšenými replikami opravdových velkých technických divů té doby. V roce 1923 sice ještě o stavebnici Merkur nikdo neslyšel, už od roku 1925 ale začalo ohromné tažení této populární kovové stavebnice českým zeměmi a Merkur se stával nejoblíbenějším dárkem zejména pro chlapce. Samozřejmě si je nemohla dovézt zdaleka každá rodina, spíše jen ty nejbohatší.

Dospělí měli od svých blízkých dostávat obleky, zimníky, pláště, raglány, kvalitní látky, šperky, hodinky, luxusní dopisní papíry, voňavky a pochopitelně rovněž knihy. Sportovně nadaní mohli i v Olomouci dostat od Ježíška lyže nebo brusle. Specialitou roku 1923 byly reklamy na koberce. Proč? Protože od ledna 1924 měla vstoupit v platnost tzv. daň z přepychu, kvůli které pak zákazník za kvalitní koberec zaplatil o dost více.

Kde to všechno bylo k dostání? Hodně toho nabízely jednotlivé obchody s krásně vyzdobenými výkladními skřínkami, jejichž inzeráty se prosincové noviny jen hemží. Jednoduché to bylo v obchodním domě ASO, kde bylo hodně druhů sortimentu pod jednou střechou. Vánoční trhy Olomouc, jak je známe dnes, sice ještě neexistovaly, nicméně obchodníci prodávali i ve stáncích nebo při vánočních jarmarcích a „výstavách“ například ve dvoraně Národního domu. Trhovci nabízeli své produkty ve stáncích na Horním i Dolním náměstí a na tržnici.

Pestrost vánoční nabídky zejména pro děti ale dělala už tehdy leckomu starosti. Například v olomouckém listě Moravský večerník z prosince roku 1923 vyšlo velmi dlouhé zamyšlení na téma, zda technicky dokonalé hračky nekazí dětem jejich svět. „A tak vidíme v krámech dokonalé

**Radostné svátky vánoční** 1026

připravíte svým milým, nakoupíte-li hrozinky, mandle, kerasundské oříšky loupané, vlašská ořechová jádra, citronádu, kávu, čaj, rum tuzemský i jamajský, koření a ostatní koloniální zboží u firmy

**Václav Divina a syn v Olomouci,**

Telefon 172. Riegrova ul. č. 25. Telefon 172.

Mouky uherské i zdejší. Raďte prohlédnoutí výklad! Vlastní pražírna kávy.



# nebo prostor pro fantazii?

**Od 1. ledna 1924**

**12% přepychová daň na koberce**

Chcete-li si ještě lacino koberce nakoupiti,  
spěchejte k firmě

**Richter a Hill, Olomouc**

Chcete příjemně překvapit Vaše dítka,  
manželku, otce, matku?  
Neopomente pro ně koupiti příhodný dárek

**štedrovečerní**  
nebo  
**novoroční**  
jedině u firmy

**A. Štancl,**  
hodinařství, závod klepalařský,  
zlatnický a optický,  
**V OLOMOUCI, Ztracená ul. 38.**  
(nad obchodem velké  
jdoucí hodiny).

Nejlepší výběr klep-  
notů, příležitostných  
dárků k jmenům  
svátkům, svatbám a  
křtům.

**Ceny  
velmi levné.**



malé železnice s kolejnicemi, semaforem, výhybkami, vidíme malé aeroplány, parní strojky, strojky obráběcí, chodící panáky, parní lodičky a tak dále... Hodí se tato technika do světa dětských iluzí? Je známo, že dítě dovede si nejlépe hrát s hračkou, kterou si samo vyrobí a kterou si zbarví, doplní a zkráslí svými představami. Dětská hlavička dovede přetvořit kousek dřeva, zabalený v několika hadříčcích, v krásnou princeznu z pohádky.“ Glosátor dodává, že luxusní a technicky dokonalé hračky vnášejí do světa dětských snů a iluzí chladnou techniku a civilizaci a uzavírá: „Je tedy možné říci, že dětský pokoj je jedinou zemí, kam nemá – co se týče hraček – mít přístup moderní technika a moderní civilizace“. Dodejme, že viděno tímto úhlem pohledu, nejšťastnějším dítětem byl nakonec slavný Malý Bobeš od Josefa Věromíra Plevy. Ten si přeci uměl vyhrát s dřívky nebo ulomeným ouškem od hrnku ... Ale to je jen takové malé pošouchnutí.

Dnešní nabídka technicky dokonalých hraček, určených pod stromeček, je ještě o poznání bohatší, než byla před sto lety. Otázky tehdejšího komentátora ale určitě platí i dnes. A je na nás, jak se rozhodneme.

Michal Foltá

**Vánoční dárky**

185s jako

brusle, dětské sánky a rohačky koupíte levně a nejlepší jakosti u firmy

**Zeman & Kohoutek, Olomouc.**

---

**Vánoční odprodej** všech látek, rukodílného zboží u firmy

**J. Záletka, Olomouc, Wilsonovo nám. 9.**

Ústavy, školy mají příležitost dobré zboží za levné vyprodejní ceny nakoupiti. 202s



## Vánoční kolekce ze Zory

Sladkou specialitou, spjatou s českými a moravskými Vánoci, jsou čokoládové kolekce určené k zavěšení na vánoční stromeček. A v současnosti se nejznámější sady čokoládových figurek, dutých nebo s náplní, vyrábí v olomoucké Zoře, čokoládovně s více než stovacetiletou tradicí. Zabalené čokoládové bonbony na stromeček nebo duté závěsné čokoládové figurky spatřily podle historiků světlo světa v roce 1892 v továrně na cukrovinky Adolfa Glasera ve středočeské Velimi. Tyto kolekce získaly brzy velkou oblibu, a tak třeba firma Orion už na konci dvacátých let minulého století nabízela mnoho druhů vánočních kolekcí. Kolekce nemohla mít ani zdaleka každá rodina, šlo o poměrně drahé zboží. Nejdražší kolekce Orion s 260 figurkami stála na konci 20. let 125 korun, což byla pětina průměrné mzdy rolníků. Výrobu vánočních kolekcí si brzy osvojila také olomoucká Zora, čokoládovna založená v roce 1899. Dnes jde o jednu z jejích specialit, kterou najdeme během vánočních svátků v domácnostech v celé České republice.

# Zemřela historička profesorka Libuše Hrabová

**V pátek 17. listopadu zemřela ve věku 95 let emeritní profesorka Palackého univerzity v Olomouci prof. PhDr. Libuše Hrabová, CSc. Profesorka Hrabová byla mezi olomouckými historiky legendou, která ovlivnila generace vysokoškolských studentů. Navzdory nepřízní minulého režimu nevzdala svá bádání a po listopadu 1989, ač již v důchodovém věku, se vrátila na své vysněné místo na katedře historie, odkud ji komunisté vyhodili. Profesorka Hrabová v roce 2016 poskytla rozhovor i našemu časopisu Olomoucký senior.**



Její vědecká činnost byla zaměřena především na středověké dějiny střední Evropy a její akademický život byl spojen s olomouckou univerzitou prakticky od jejího obnovení v druhé polovině čtyřicátých let. Se svým manželem, filozofem Svatoplukem Hrabem, patřili k aktivním pedagogům filozofické fakulty až do konce šedesátých let, kdy jako protagonisté reforem pražského jara museli školu opustit. Libuše Hrabová až do sametové revoluce pracovala jako řadová knihovnice ve vědecké knihovně. V roce 1990 se vrátila na univerzitu, byla jmenovaná profesorkou a vybudovala z katedry historie moderní vzdělávací instituci. Její žáci patří dnes ke špičkovým odborníkům, kteří pracují nejen na klíčových pozicích českého vysokého školství, ale našli uplatnění i na zahraničních univerzitách.

Libuše Hrabová se narodila 2. října 1928 v Ostravě. Pocházela z rodiny,

kteřá hrála významnou roli v rozvoji českého kulturního a podnikatelského života v tomto průmyslovém městě. Po jejím dědečkovi, prvním českém advokátovi v Ostravě, Edmundu Palkovském je dnes pojmenována jedna z ostravských ulic. Jejím učitelem na gymnáziu byl básník a spisovatel Vojtěch Martínek, který ji podporoval v zájmu o historii a umožnil jí publikovat její literární prvotiny. Nasměroval ji také k zájmu o dějiny Lužických Srbů a Polabských Slovanů. Už jako sedmnáctiletá se krátce po skončení války vydala do Horní a Dolní Lužice, kde se znovu obnovoval život malého slovanského národa uprostřed zničeného Německa. Její láska k Lužici trvala po celý život.

I během náročné práce ve vědecké knihovně si našla téma k vědeckému bádání. Svůj zájem zaměřila na dějiny keltské civilizace na našem území a díky náhodnému objevu neznámých „čarodějných“ rukopisů

i na dějiny tajných učení raného středověku. V době sametové revoluce se aktivně zapojila do práce Občanského fóra v Hranicích, kde již v té době bydlela a kde také působila jako redaktorka prvního svobodného časopisu Přehled. Brzy se také zapojila do demokratické obnovy olomoucké univerzity. V roce 2008 jí byla udělena zlatá medaile Za zásluhy o rozvoj Univerzity Palackého, v roce 2014 se stala laureátkou Ceny Františka Palackého. V roce 2020 obdržela z rukou Miloše Vystrčila Stříbrnou medaili předsedy Senátu za rozvoj historické vědy. K jejím posledním dílům patří knihy Stopy zapomenutého lidu: obraz dějin Polabských Slovanů v historiografii (2006), Kniha jako svědek (2018), Adam Brémský, Činy biskupů hamburského kostela (překlad z latiny a rozsáhlý úvod, 2009, nové vydání se chystá v roce 2024). K devadesátým pátým narozeninám Libuše Hrabové vyšla její novela Hermetikon (2023).

# Podzimní cestování KS Polská podhůřím Jeseníků

Na konci října strávili členové Klubu pro seniory Polská týden na pobytu v Karlovicích u Vrbná. Bavili se pěšími i automobilovými výlety. Odvážní a fyzicky zdatní zdolali lichtenštejnskou rozhlednu z roku 1902 na vrchu Cvilín u Krnova a také

dvojzřehlednu na Hraničním vrchu nad Městem Albrechtice. Navštívili Kosárnu, unikátní roubený dům ze 17. století se zemědělskou expozicí, vystoupili k „Mořskému oku“, zatopenému břidlicovému lomu, ve sklárně U Jakuba ve Vrbně obdivovali práci

rodinné sklárny a zajímavý byl také výlet do soukromého muzea v Holčovicích, jehož majitel shromáždil zajímavé exempláře z Afriky. Na Jesenicu prostě nejsou jen krásné hory, ale i mnoho dalšího, co stojí za návštěvu!

**Zdeněk Kalvoda, KS Polská**





# Senior Point Olomouc


Všechny služby jsou  
**ZDARMA**



## Co u nás najdete?

- Kontaktní a přátelské místo pro seniory
- Informace z oblasti sociální a zdravotní politiky státu, z oblasti bezpečnosti a prevence
- Nabídka volnočasových aktivit
- Spotřebitelská poradna
- Bezplatný přístup k internetu

## Kde nás najdete?

 **Senior Point Olomouc**  
Na konci dvorního traktu vpravo,  
po průchodu vstupním průjezdem.

Pavelčákova 1/21  
Olomouc 779 00

 604 979 084

 olomouc@seniorpointy.cz

 [www.seniorpointy.cz](http://www.seniorpointy.cz)

## Otevírací doba:

Pondělí: 8:00 – 15:00

Středa: 8:00 – 15:00

Pátek: 8:00 – 15:00

Polední přestávka  
12:00 – 12:30

